

Национална кръгла маса за финансиране на енергийната ефективност в България

хотел „Интерконтинентал“, София, 11 юни 2019 г.

площад „Народно събрание“, 4, 1000 София, България

Организирана от Европейската комисия в партньорство с българското Министерство на енергетиката и с Финансовата инициатива за програмата за околната среда на Обединените нации.

Като част от инициативата „Интелигентно финансиране за интелигентни сгради“ Европейската комисия организира серия от „Форуми за инвестиране в устойчива енергия“, за да повиши капацитета на публични и частни заинтересовани страни и сътрудничеството между тях за разработване на широкомащабни инвестиционни програми и схеми за финансиране. Форумите за инвестиции в устойчива енергия ще включват над 30 събития в до 15 държави членки през периода 2016—2019 г.; информация за минали и предстоящи събития може да се намери на [уебсайта](#) на форумите за инвестиции в устойчива енергия.

Първоначална регионална конференция на тема „Финансиране на енергийната ефективност в Централна и Югоизточна Европа“ се проведе в София на 28 юни 2018 г. Това събитие събра около 150 участници, работещи по финансирането на енергийната ефективност, от финансовия сектор, националните правителства, лицата, разработващи проекти, веригата за доставки за реновиране и местните и регионалните агенции. Презентациите и докладите от това събитие могат да се намерят [тук](#) и да се получи полезна информация за подготовката на националната кръгла маса.

Целта на националната кръгла маса е да надгради диалога между ключови български заинтересовани лица по отношение на подобряването на достъпа до финансиране за инвестиции в енергийна ефективност и да определи общи цели и потенциални подобрения, които да бъдат извършени в настоящата политическа рамка и бизнес практики. На кръглата маса ще се отдели значително време за обмени и взаимодействия между участници под формата на работни групи.

Това събитие се организира като част от договора за форуми за инвестиции в устойчива енергия, финансиран по линия на програма „Хоризонт 2020“ на ЕС и управляван от Изпълнителната агенция за малки и средни предприятия (EASME).

ПРОЕКТ НА ПРОГРАМАТА

09:30 Откриваща пленарна сесия

Български национален контекст

Николай Налбантов, Министерство на енергетиката

Европейски политически контекст

Карлос Санчез Риверо, Европейска комисия, ГД Енергетика

Симеон Шенев, Европейска комисия, ГД Регионална И Селищна Политика

Перспектива за финансовия сектор

Надя Данкинова, изпълнителен директор на FLAG Fund и на Фонд за устойчиво развитие

11:00 Кафе пауза

11:30 Тематични групи — Първа сесия

Преди събитието участниците се приканват да изберат една от трите тематични групи, която да следят в подробности по време на събитието. Тематичните групи са както следва:

А. Европейски структурни и инвестиционни фондове и инициативата „Интелигентно финансиране за интелигентни сгради“

Оратори: Марко Марков, Старши финансов експерт по енергийна ефективност и възобновяема енергия, ECONOLER

Димитър Черкезов, ръководител на отдел Оперативни програми, Български фонд на фондовете

Модератор: Марко Марков, Старши финансов експерт по енергийна ефективност и възобновяема енергия, ECONOLER

Б. Реновиране на публични сгради

Оратори: Асен Гашаров, Европейска инвестиционна банка

Кирил Райчев, Председател, Алианс за енергийна ефективност България

Модератор: Емил Пашов, финансов и маркетингов координатор, Български фонд за енергийна ефективност

В. Дългосрочни стратегии за реновиране и Директивата относно енергийните характеристики на сградите

Оратори: Драгомир Цанев, Изпълнителен директор на ЕнЕфект, Център за енергийна ефективност

Андрю Дийкън, Алианс за климата

Модератор: Андрю Дийкън, Алианс за климата

13:00 Обяд

14:00 Тематични групи — Втора сесия

15:30 Заключителна пленарна сесия

- Докладване от докладчиците на тематичните групи за получаване на обратна информация
- Коментари от поканен панел
- Въпроси и отговори от публиката, дискусия и следващи стъпки
- Благодарности от организаторите

16:30 Коктейл за създаване на мрежа от контакти

Изводи от публичната конференция от 2018 г.

По време на публичната конференция бяха проведени шест паралелни сесии, а основните изводи от тях са представени по-долу. Презентациите от всяка от сесиите са достъпни [ТУК](#).

Кратки доклади на модераторите на паралелни сесии

Сесия 2А — Подобряване на енергийната ефективност на жилищни сгради

- По време на тази сесия беше обърнато голямо внимание на нефинансовите ползи от подобряването на енергийната ефективност (удобство, социални последици, здраве). Всички различни дискутирани подходи съставляваха ценна входяща информация за подобряване на мерките за енергийна ефективност и за разширяване на повече холистични програми за България.

Сесия 2В — Реновиране на публични сгради за подобряване на енергийната им ефективност и ролята на ДПЕУ

- Участниците в тази сесия силно вярват, че финансирането на енергийната ефективност е възможно с пазарно базирани схеми и с по-малко безвъзмездни средства. Вариантите без безвъзмездни средства са възможни и могат да облекчат финансовата тежест за публичния сектор. Представеният преглед на пазара показва западащ пазар за дружествата за предоставяне на енергийни услуги през последните десет години.
- Очакваше се новият документ с насоки на ЕИБ и Евростат да окаже важно въздействие върху развитието на пазара за сключване на договори за енергийна ефективност.
- Ако 1 Mwh, произведен с помощта на безвъзмездни средства, изисква два пъти повече инвестиции от пазара на дружествата за предоставяне на енергийни услуги, тогава е важно инвестирането в дружества за предоставяне на енергийни услуги да може да запълни тази празнота по отношение на финансирането.

Сесия 2С — Организиране на публичен диалог по финансирането на енергийна ефективност

- Политическият диалог е много важен, тъй като той може да помогне за преодоляване на затрудненията.
- EEFIG разработи ефективни инструменти за привличане на частно финансиране и за подобряване на минимизирането на риска, и те следва да се използват широко.
- По проекта SEFIPA също така се проведе задълбочен диалог в Австрия и това се използва за преодоляване на затрудненията с разпространението на соларни панели, включително за преодоляване на несъответствията в интересите на наемодателите и наемателите.
- Работата на ЕнЕфект показва, че следва да се разработи протокол за по-малките общини, който да им помогне за намаляване на разходите за енергия в публични сгради. Следва да се стартира диалог с финансовите институции за разработване на нова рамка, адаптирана към тези ситуации.

Сесия 3А — Да направим инвестициите в енергийна ефективност осъществими

- Трябва да използваме общ език при комуникацията между лицата, разработващи проекти, и финансистите.
- Стандартизирането е ключово за понижаване на административните разходи. Това също така ще спечели доверието на банковия сектор. Проектът за доверие на инвеститорите е новаторски проект в този контекст.

- Индивидуалните и специализираните фондове (които са различни от банки) могат да бъдат страхотно ново действащо лице. Дори банките да имат по-добро разбиране на въпросите, свързани с енергийната ефективност, тези фондове могат да бъдат лидери.

Сесия 3В — Енергийна ефективност в промишлеността и сектора на малки и средни предприятия

- Трябва да се има предвид, че енергийната ефективност не следва да касае единствено екологични подобрения. Тя също така осигурява удобство, здраве и може да допринесе за заетостта и т.н. Тези допълнителни ползи трябва да бъдат взети под внимание.
- Следва да има по-голяма подкрепа за проектите за енергийна ефективност и за тяхната стандартизация (и етикетиране). Макар достъпът до финансиране да не е основният въпрос в този сектор, много по-важно е да се изгради доверие и да се намалят опасенията от риск. Организации, като Joule Assets, работят активно по тези точки — стандартни договори и тръжна документация и т.н.
- Енергийната ефективност в МСП и свързаните проекти изискват повече помощ, а групирането на проекти е задължително.

Сесия 3С — Сигурни и достъпни енергийни услуги за Централна и Югоизточна Европа

- По време на сесията бяха разгледани дългосрочното планиране, устойчивостта и определянето на цели в региона.
- Бяха взети под внимание няколко нови начина за реновиране на дома.
- Енергийният преход е локален и трансграничното регионално сътрудничество има голям смисъл.
- Енергийният преход се нуждае от маркетинг, който следва да се провежда паралелно със застъпничество и повишаване на информираността, за да се създаде търсене на местно равнище.
- Финансирането чрез данъци може да промени посоката на играта. То може да бъде свързано с решения за обслужване на едно гише. Резултатите от проучването за регионална готовност са изключително положителни.
- Енергийната бедност следва да се включи в политическия дневен ред. Много се прави чрез пакета от политики „Чиста енергия за всички европейци“, но е необходимо още. Предприемането на действия в тази област ще помогне за повишаване на жизнения стандарт.

Информационен документ

По време на Националната кръгла маса участниците ще бъдат разделени на 3 работни групи по темите, описани по-долу. Тези сесии ще се основават на заключенията от публичната конференция и ще работят за идентифициране на конкретни решения по всяка тема. Настоящият документ има за цел да обобщи основните въпроси, които са от значение за всяка работна група, за да могат участниците да се подготвят и да имат ефективна работна сесия.

Сесиите на тематичните групи ще включват въстъпителни презентации, които ще зададат контекста на текущата ситуация. Ще помолим председателя на всяка тематична група да докладва по основните въпроси, произтичащи от дискусията, и да предостави 5 (или повече) препоръки от групата, които могат да бъдат адресирани до публични или частни заинтересовани страни.

А. Европейски структурни и инвестиционни фондове и инициативата „Интелигентно финансиране за интелигентни сгради“

Модератор

Марко Марков, Старши финансов експерт по енергийна ефективност и възобновяема енергия, ECONOLER

Оратори

Министерство на регионалното развитие и благоустройството, България

Димитър Черкезов, ръководител на отдел Оперативни програми, Български фонд на фондовете

В публичната конференция от 28 юни 2018 г. бяха включени презентации, с които беше направен общ преглед на европейските структурни и инвестиционни фондове в България (налични [ТУК](#)), както и общ преглед на финансирането и напредъка по отношение на целите ([ТУК](#)).

България представи своя проект на Националния план в областта на енергетиката и климата пред Европейската комисия. В плана се посочват следните финансови мерки, включително подкрепата от Съюза и използването на средства на Съюза на национално равнище:

Финансови механизми, използвани за насърчаване на мерките за повишаване на енергийната ефективност:

- Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“
- Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014—2020 г.;
- Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014—2020 г.;
- Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради;
- Национален доверителен екофонд — Инвестиционна програма за климата;
- Програма за развитие на селските райони 2014—2020 г.;
- Програма „Кредитна линия за енергийна ефективност на жилищни сгради“;
- Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014—2020 г.;
- Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2014—2021 г.

Също така в проектоплана се отбелязва, че инвестиционните нужди ще бъдат анализирани преди окончателната версия да бъде представена на ЕК (дължима към края на 2019 г.).

Като се има предвид значителният размер на публичното финансиране, предоставяно чрез европейските структурни и инвестиционни фондове и тяхното съществено въздействие върху националните инвестиции, съобщението [„Интелигентно финансиране за интелигентни сгради“](#), което беше публикувано като част от пакета от политики „Чиста енергия за всички европейци“, ясно показва, че целта на инициативата е „да се използва максимално наличното публично финансиране чрез насочени към установени пазарни неефективности финансови инструменти и чрез по-добро насочване на безвъзмездните средства към уязвимите потребители“. Един от стълбовете на интелигентното финансиране за интелигентни сгради включва свързани действия за насърчаване на по-ефективното използване на публичното финансиране. Дискусиите на кръглата маса биха могли да засегнат тази тема.

Въпроси за провеждане на дискусия

- A1. Публичната конференция установи, че лицата, разработващи проекти, и финансистите трябва да разработят свой общ език и да се разбират по-добре относно гледните им точки. Какво е необходимо да се направи в България, за да може това да стане реалност? Кои агенции и институции биха могли да ръководят една такава задача?**
- A2. Също така беше идентифициран и потенциалът за по-голямо стандартизиране. Какви видове инструменти трябва да бъдат разработени и как да бъдат подкрепени? Какви са непосредствените следващи стъпки и кой трябва да поеме отговорността?**
- A3. Специализираните фондове бяха определени като нов ключов участник в областта на устойчивото енергийно финансиране. Как те могат да се включат в диалога за финансиране на енергийната ефективност в България?**

Б. Реновиране на публични сгради

Модератор

Емил Пашов, финансов и маркетингов координатор, Български фонд за енергийна ефективност

Оратори

Асен Гашаров, Европейска инвестиционна банка

Кирил Райчев, Председател, Алианс за енергийна ефективност България

Контекстът за тази тема е определен от преработените [Насоки на Евростат](#) и [Ръководството за специалисти](#) на Евростат и ЕИБ относно статистическата обработка на договорите за енергийна ефективност.

В публичната конференция от 28 юни 2018 г. бяха включени презентации, с които беше направен [общ преглед на насоките за статистическа обработка на договорите за енергийна ефективност](#), както и на координацията чрез едно гише в [Лиез](#) (Белгия) и [Енергиен център София](#) и резултати от проекта [ЕнЕфект](#) за реновиране на публични сгради с цел намаляване на потреблението на енергия в общината.

Насоката на Евростат от 2017 г. създаде възможност за обработка на „задбалансовата част на отчета“ на Договорите за енергийна ефективност (ДЕЕ) в публичния сектор. Ръководството за специалисти изразява набор от общи правила чрез конкретни разпоредби и обхваща типични договорни разпоредби и структури. Ръководството е официална насока на Евростат и е референтна точка за консултации и решения на Евростат по отношение на ДЕЕ. Правилата на Евростат се отнасят до статистическата обработка в държавните сметки и се основават на принципа на „икономическата собственост“. Те не трябва да се бъркат със законната собственост, счетоводните правила/практики и бюджетирането и Ръководството не се занимава със съотношението качество/цена или приемливост за банките. В допълнение към Ръководството, Европейската инвестиционна банка може да предостави подкрепа за кредитиране, смесване и консултиране, например за комбиниране на финансирането от ЕИБ с бюджета на ЕС и други източници и чрез Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси ([ЕКЦИВ](#)) и [ФИ компас](#).

Сесията ще се слуша директно от ЕИБ и на нея ще отговаря на въпроси относно начина на развитие на пазара на енергийни услуги за публичните сгради.

Въпроси за провеждане на дискусия

- V1.** Като се имат предвид новите статистически насоки, издадени от Евростат, как най-добре могат да се структурират договорите за енергийна ефективност, така че да обслужват нуждите на публичните органи?
- V2.** Каква подкрепа (техническа или чрез разработване на проекти) е необходима за увеличаване на внедряването на ДЕЕ?
- V3.** Какво е мнението на ДПЕУ сектора за насоката на Евростат и ролята на Ръководството за специалисти и какво е необходимо да се направи, за да се активизира секторът?

В. Дългосрочни стратегии за реновиране и Директивата относно енергийните характеристики на сградите

Модератор

Андрю Дийкън, Алианс за климата

Оратори

Юлиян Попов, Председател на борда на директорите, Институт за ефективност на сградите в Европа, (BPIE) (подлежи на потвърждение)

Драгомир Цанев, Изпълнителен директор на ЕнЕфект, Център за енергийна ефективност

През 2018 г. Директивата относно енергийните характеристики на сградите беше изменена и беше важна и конкретна първа доставка на пакета „Чиста енергия за всички европейци“. [Преработената ДЕХС](#) обхваща широк спектър от политики и мерки за подкрепа, които ще помогнат на националните правителства в ЕС да подобрят енергийните характеристики на сградите и на съществуващия сграден фонд както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Държавите от ЕС ще трябва да установят по-строги дългосрочни стратегии за реновиране, насочени към декарбонизация на националния сграден фонд до 2050 г., с индикативни етапни цели за 2030 г., 2040 г. и 2050 г., измерими показатели за напредъка и със стабилен финансов компонент.

Изменената ДЕХС въвежда няколко основни начина, с които може да се подобри финансирането на дейностите по енергийна ефективност. Основните промени, които са включени, са:

Съгласно член 2а, параграф 3 относно дългосрочните стратегии за реновиране от държавите членки се изисква активно да улеснят дейностите, които ще подпомогнат мобилизирането на инвестиции в услугите за енергийно реновиране:

- а) обединяване на проекти в една или няколко собствености, за да станат по-привлекателни за инвеститорите;
- б) намаляване на възприемания риск, свързан с финансирането на енергийната ефективност;
- в) използване на публично финансиране за привличане на инвестиции от частния сектор;
- г) насоки, които да покажат как могат да се правят инвестиции за подобряване на обществения сграден фонд;
- д) предоставяне на по-добри консултации на пазара, като например обслужване на едно гише.

Също така в член 10 беше добавена нова разпоредба относно финансовите стимули и пречките на пазара, които налагат държавите членки да обвържат своите финансови мерки с целевите или постигнатите енергоспестявания от реновирането на сградите.

Стратегията за реновиране трябва ясно да допринесе за постигането на целите за енергийна ефективност, както е посочено в Националния план в областта на енергетиката и климата (НПОЕК).

В публичната конференция от 28 юни 2018 г. бяха включени презентации относно [многостепенното управление и енергийната пътна карта](#), както и [общ преглед на енергийната ефективност](#) в България.

До 10 март 2020 г. държавите от ЕС трябва да впишат новите и преработени разпоредби в националното си законодателство. За да им помогне, Европейската комисия също така изготви [препоръки](#) за прилагане на новите разпоредби на ДЕХС относно реновирането на сгради. Също така ВРІЕ изготви [насоки за държавните служители](#) за управлението на новите изисквания за стратегиите за реновиране с препоръки специално за България. А EuroACE изготви и [ръководство](#) за прилагане на преработената ДЕХС.

Въпроси за провеждане на дискусия

- C1.** Кои строителни сектори могат да се представят като ключови компоненти на Стратегията за дългосрочно реновиране и кои допълнителни политики и мерки може да са необходими за подпомагане на увеличената дейност по реновиране?
- C2.** Как трябва да се развие рамката за финансиране, за да подкрепи най-добре новите дългосрочни цели? Има ли нови участници на пазара, които трябва да бъдат ангажирани?
- C3.** Какво повишаване на осведомеността и изграждане на капацитет е необходимо, за да се насърчат собствениците и обитателите на сградите да представят проекти за реновиране? Кои са най-добрите механизми и агенции, които биха подкрепили тази дейност?

За „Форумите за инвестиции в устойчива енергия“

Форумите за инвестиции в устойчива енергия са инициатива, стартирана от Европейската комисия — Изпълнителна агенция за малки и средни предприятия (EASME) през 2015 г. и финансирана по линия на инициативата „Хоризонт 2020“. Нейната цел е да работи с национални заинтересовани страни, за да стимулира мащабни инвестиции и финансиране за устойчива енергия.

Чрез поредица от публични конференции на национално и европейско равнище и дискусии на национални кръгли маси, форумите за инвестиции в устойчива енергия ще ангажират представители на финансовия сектор, публичните органи и други заинтересовани страни, ангажирани с предоставянето на инвестиции в устойчива енергия. Също така форумите за инвестиции в устойчива енергия предоставят и свободен достъп до задълбочена информация по конкретни теми чрез поредица от интерактивни уебинари, в които участват водещи специалисти в областта на устойчивото енергийно финансиране.

Можете да научите повече за дейностите от:

- [уебсайта](#)
- Социални медии — следвайте ни в Twitter със #SEIforums
- LinkedIn — присъединете се към групата „Форуми за инвестиции в устойчива енергия“